

Kongresstale 2023

Æresmedlemmer, delegater, gjester og ansatte - kjære alle sammen; hjertelig velkommen!

På vegne av hovedstyret er det en stor ære for meg å kunne ønske hver og en hjertelig velkommen til Ledernes kongress 2023 her på Quality Airport Hotel, Gardemoen. Det er veldig viktig og ikke minst hyggelig å møte så mange på en gang!

Som valgt forbundsleder møter eller snakker jeg - og nestleder Liv – med medlemmer og tillitsvalgte daglig. De to foregående årene har vi foretatt tallrike reiser og besøk på blant annet viktige avdelingssamlinger, hos bedriftsgrupper, avdelingsstyrer og møter, samt deltatt i ulike sosiale sammenhenger, alt dette for å ha en finger på pulsen i vårt nye demokrati. Takk for gjestfriheten, for de åpne dørene vi møter og alle de gode tilbakemeldingene.

I år ser jeg mange nye ansikter og det gleder meg veldig. Det betyr at alle vi som har vært på kongress tidligere, varmt må ta imot nye deltagere, og hjelpe dem med å få en så god og meningsfylt kongress som mulig. Det betyr også at vi fornyer oss og at flere ønsker å ta del i vårt medlemsdemokrati. Til dere nye, ta del i ordskiftet her i salen, prat med noen utenfor den nærmeste flokken, og del deres erfaringer med delegater og ansatte. Det er mye å lære og dere har alle veldig mye til felles!

Vi er nå halvveis gjennom en denne kongressperioden hvor et nytt medlemsdemokrati skal prøves, testes, og erfaringer gjøres. Demokrati er som kjent den eneste rette styringsform, men trolig den vanskeligste, og den har tusenvis av ulike former bare i norsk organisasjonsliv. Med andre ord må også vårt medlemsdemokrati finne sin form som våre medlemmer kan støtte, jobbe effektivt gjennom, men det skal også bidra til at de overordnede målsetningene Lederne som fagforening setter seg, mest mulig effektiv blir oppnådd.

Vårt demokrati skal sikre og styrke vår innflytelse. Det kan gjelde enkeltmedlemmers arbeidshverdag, deres påvirkning og innflytelse på egen helse og sikkerhet, deres lønnsvilkår, eller kort og godt hvordan de har det på jobb. Det kan også bety at medlemmer og tillitsvalgte, lokalt, nasjonalt eller i tett samarbeid, jobber for å bedre rammebetingelsene for en presset næring hvor våre medlemmer jobber. Det kan også bety at vi jobber for å endre nasjonal politikk og lovgivning knyttet til skattespørsmål, pensjon, fagutdanning, eller verdispørsmål. Det kan også bety at vi ønsker å bidra internasjonalt. Som å bruke våre norske erfaringer i møte med andre europeisk fagforeninger og organisasjoner, eller - som vi får vite mer om i morgen - bruke vårt fellesskap til å gjøre noe godt, som for eksempel å støtte og jobbe for mødre og barns hverdag og rettigheter på et mødre hjem i Brasil. Vårt demokrati kan brukes til alt, på mange ulike måter.

Viktige valg

Det at vi er samlet her i dag betyr at vi allerede har tatt noen valg om hvordan vårt demokrati skal se ut, hvordan det skal fungere, og hva vi skal bruke det til. Kongressen er Ledernes øverste organ.

Vårt medlemsdemokrati består nå av 13 geografiske avdelinger og fem bransjeavdelinger. Vi kom fra en modell med tallrike lokale avdelinger. Med oss fra det gamle demokratiet har vi

del erfarne og dyktige tillitsvalgte, som sammen med nye, talentfulle og energiske medlemmer nå utgjør våre tillitsvalgte. Vi bruker systemet, gjør oss våre erfaringer, og foreslår endringer der vi mener det er riktig. Medlemmer og tillitsvalgte deler sine forslag til endring og forbedring gjennom bedriftsgrupper, via avdelingsstyrer og tidvis ender sakene i hovedstyret. Halvveis inn i kongressperioden kjenner hovedstyrets medlemmer hverandre bedre og styret er mer profesjonalisert, noe som bidrar til å styrke Lederne som organisasjon. Takk for bidragene så langt!

Utvikling

To år inn i kongressperioden oppleves vårt medlemsdemokrati som velfungerende, inkluderende og effektivt, men aktiv bruk av demokratiet avdekker forbedringsområder, blindsoner og behov for justering av vedtekter, organisering og aktiviteter.

Derfor må vi hele tiden utvikle oss og ikke stå stille. Til det er vår omverden i for stor og rask endring. Kanskje har tempoet alltid vært så høyt, kanskje oppleves det bare annerledes jo eldre man blir?

Denne kongressen skal behandle og - forhåpentligvis – vedta ulike endringsforslag som er ment å møte de endringsbehovene våre medlemmer og tillitsvalgte har identifisert gjennom perioden siden sist kongress. Hovedstyrets har behandlet innkommende forslag og laget et samlet og helhetlig forslag. Dette er ment å ivareta sammenhengen mellom de ulike paragrafene, noe som vil bidra til et godt medlemsdemokrati.

Våre verdier - tydelig, inkluderende og troverdig - gir oss en klar retning og hjelper oss i veien mot våre mål. Skal vi være troverdige og tydelige, må våre mål være basert på kunnskap og innsikt. Den kunnskapen og innsikten kan vi bare få gjennom aktiv inkludering av våre medlemmer. Dere representerer dyp faglig innsikt, dere besitter førstehånds markedserfaring, dere kjenner først konsekvensen av politiske vedtak for deres arbeidshverdag, enten beslutningene er lokale eller nasjonale. Når skatte- og avgiftsendringer blir vedtatt er det dere som enklest kan formidle hvordan dette treffer akkurat deres virksomhet. Når ny teknologi blir tatt i bruk på arbeidsplassen, er det dere som kjenner hvilken effekt det har på trivsel og arbeidsmiljø. Den innsikten trenger vi for å kunne fortsette vår vekst og for å forbli en relevant fagforening for norske arbeidstakere.

Innsikt, deltakelse og kunnskap

Derfor har vi opprettet bransjeutvalg som skal være Ledernes øyne, ører og stemmer i bransjen, og hjelpe oss som er så heldige å jobbe fulltid for Lederne med innspill og kunnskap. For Lederne, som har medlemmer i veldig mange ulike bransjer og fag, er dette et omfattende arbeid. Derfor har vi måttet begynne et sted.

Fra før har vi et aluminiumsutvalg med representanter fra medlemmer ansatt hos virksomheter som produserer aluminium. Vi har også et ganske nært samarbeid med de fire bransjeavdelingene innen olje- og gassbransjen, så selv om de ikke har et eget bransjeutvalg, så følges de tett.

Denne våren har vi også etablert bransjeutvalg for våre medlemmer ansatt i barnehager, i kommunal og fylkeskommunal sektor, for arbeids- og inkluderingsbransjen og for medlemmer ansatt i varehandel.

Utvalgene er delvis i gang med sitt arbeid og så langt virker det lovende. Takk til alle de som har takket ja til å bidra til dette arbeidet.

Som nevnt, i en fagorganisasjon med medlemmer i tallrike bransjer må dette forstås riktig, og som en del av å bygge opp vår bransjekompetanse og innsikt prioriterer vi i førsteomgang noen utvalgte bransjer, men etter hvert håper vi å kunne bruke erfaringen fra dette arbeidet til å løfte opp også andre bransjer.

Vi har aldri hatt flere medlemmer og er veldig stolte av det. Dere har alle en stor del av æren for at som forbund har Lederne aldri vært større! Applaus!

Allikevel ønsker vi oss flere medlemmer og for å oppnå det må Lederne være en synlig og relevant aktør for eksisterende og potensielle medlemmer. Det stiller høye krav til vår innsats, og i fellesskap må vi jobbe med å styrke synligheten vår. Lokalt og nasjonalt, på den enkelte arbeidsplass, der bransjer møtes, i medier og på ulike beslutningsarenaer.

Hva vi fyller et velfungerende demokrati med er selvsagt opp til våre medlemmer og tillitsvalgte. Prinsippprogrammet gir oss en god retning for hvordan vårt daglige arbeid bør utformes og prioriteres, og gjennom stadig økt involvering av medlemmer gjennom bransjerettet utvalgsarbeid får vi forankret og testet faglige og politiske ideer. Det våre medlemmer berøres av og vektlegger som viktig for deres arbeidsdag, skal danne grunnlaget for våre felles faglige og politiske målsettinger.

Vi styrker våre medlemsfordeler, våre kurs og videreutdanningstilbud, vi jobber for å gjøre våre bank- og forsikringstilbud mest mulig konkurransedyktige, vi stryker vårt arbeid med juridisk bistand og pensjonsspørsmål. Der er vi gode, men det er ingen grunn til å tro at våre konkurrenter ikke jobber like hardt.

Skal vi klare å øke vår synlighet og relevans for enda flere arbeidstakere, må vi ta med oss den innsikten og de tilbakemeldingene som kommer fra våre medlemmer gjennom blant annet arbeidet i bransjeutvalg og det regulære tillitsmannsarbeidet.

Vi håper å kunne utvikle, løfte opp og synliggjøre fagpolitiske utfordringer, løsninger og bidrag i enda større grad de neste to årene. Vi tror opprettelsen av bransjeutvalg skal hjelpe oss med å nå enda flere arbeidstakere gjennom bevisst fokus på hva den enkelte bransje erfarer og bringer til torgs. Jobben for blir å videreføre og formidle deres bidrag til de rette beslutningstakerne.

Jeg tror at vi i fellesskap kommer til å lykkes med dette.

Utfordringer og dilemmaer

Så kommer vi ikke til å møte noen utfordringer og løpe inn i ulike dilemmaer? Selvsagt kommer vi til å gjøre det.

Gjennom et bredt nettverk og stadig kontakt med både myndigheter, med arbeidstaker- og arbeidsgiversiden, og – ikke minst – dere medlemmer, så vet vi mye om hvor komplekst bildet er. Mye arbeid står foran oss og mange og komplekse spørsmål må besvares:

Våre medlemmer ansatt i olje- og gass har gjennom år blitt erklært som en utdøende rase som utelukkende jobber med klima- og miljøskadelige aktiviteter. Samtidig er deres kompetanse og deres arbeidsgivere er de samme som utvikler renseteknologi og skal være en vesentlig bidragsyter i gjennomføringen av det grønne skiftet, gassen de produserer forsyner hele Europa med verdifull energi i krisetid.

Automatisering, kunstig intelligens finner sin vei inn på mange arenaer, ikke minst i butikker og innen varehandel. Alt dette er prosesser som krever tilpasningsevne, fleksibilitet og innsikt i en bransje som fra før har høyt tempo og ugunstige arbeidstider.

Noen av disse utfordringene har også ansatte i norske barnehager. I tillegg så kjempes det for tariffavtaler, og fra nasjonalt, politisk hold så utpekes private barnehager som problematiske fordi de skaper økonomisk overskudd for eierne. Ikke mange andre bransjer opplever dette. Dette til tross for at de gjennomgående har gode resultater og bærer norsk barnehagedekning på sine skuldre.

Når staten gjennom NAV velger innkjøpsmodell, står våre ansatte i arbeids og inkluderings virksomheter, midt i skuddlinjen. Svært strenge krav til fleksibilitet, leveranse og kompetanse skaper store utfordringer for ansatte undergitt statens innkjøpsregime.

Vedvarende høye eller ustabile energipriser skaper store utfordringer for oss alle, men kanskje særlig for kraftintensiv industri basert i Norge, med et høyt, lokalt kostnadsnivå og eksport til internasjonale markeder. Når det i tillegg utkjemper en global, proteksjonistisk kamp for å tiltrekke seg investeringer, blir Norge og norske arbeidsplasser små.

Felles for nesten alle våre bransjer er spørsmål knyttet til arbeidstid, reisetid, pensjon, hms og lønn. Hva vi skal løfte opp, hva vi skal tone ned, og hva vi gjennom strategiske eller ressursmessige årsaker velger bort, trenger forankring i bransje og i vårt formelle demokrati. Kongressen er til for de kloke beslutningene, som mellom kongressene forvaltes av hovedstyret. Kvaliteten på vårt medlemsdemokrati hviler på en stadig inkludering av nye og flere medlemmer. De kommer til oss gjennom aktive tillitsvalgte, bedriftsgrupper, avdelinger og politiske utvalg.

Avslutningsvis, for at Lederne som organisasjon skal styrke sin posisjon som fagforening og samfunnsaktør må vi sammen gjøre de rette tingene, men alltid på den rette måten.

Vi må sikre at viktige beslutninger har et demokratisk utgangspunkt og støtte. Noen ganger med deler av medlemsmassen, andre ganger bør en samlet medlemsmasse stå bak våre standpunkt og beslutninger.

Vi må styrke vår synlighet på arbeidsplasser, på andre beslutningsarenaer og i media. Vi må sikre engasjement og deltakelse fra medlemmer, tillitsvalgte og støttespillere, men vi må også sikre at våre aktiviteter og valg hviler på kunnskap og innsikt.

I dette arbeidet må vi stå sammen også i årene som kommer.

God kongress!